

Poziv predsedniškima kandidatom - Roosevelt za pivo

ORGANIZACIJA, KI SKRBI ZA INTERESE TUJERODCEV, POZVALA OBA KANDIDATA, NAJ SE IZRAZITA, KAKO STALIŠČE ZASTOPATA GLEDE VFRŠANJ, KI SO VAŽNEGA POMENA ZA TUJERODNO PREBIVALSTVO.

New York, N. Y. — Institucija, ki je ustanovljena, da skrbi za interese tujerodnega prebivalstva v tej deželi, Foreign Language Information Service, je pred par dnevi poslala obema glavnima predsedniškima kandidatom, Hooverju in Rooseveltu, v obliki resolucije spomenico, v kateri jz poziva v imenu osem milijonov tujerodnih volilcev, naj javno podata svoje stališče glede nekaterih zadev, ki so zelo važnega pomena za tujerodce. Resolucija se glasi sledeče:

Ker je po sprejetju narodne platforme republikanske in demokratske stranke opazila Foreign Language Information Service naraščajoče nezadovoljstvo med našimi naturaliziranimi državljani vsled tega, ker se nobena teh platform ne bavi z nekaterimi zadevami politike in zakonodaje, v katere so ti državljani vitalno zainteresirani, in

Ker je osem milijonov naših državljanov moških in ženskih tujerodskega pokolenja in je skoraj ena tretjina našega prebivalstva sestavljena iz priseljencev in njih otrok, in

Ker je ta velik del našega prebivalstva posebno zainteresiran, da se izpremeni sedanja zakonodaja in predpisi v toliko, da bi se ločene družine zopet lahko združile, da se odpravijo previsoke pristojbine in druge ovire za naturalizacijo sposobnih oseb, da se prepreči zapostavljanje tujerodcev, ki so bili zakonito pripuščeni v to deželo, in da se odpravijo sedanje krivice pri deportacijskih postopkih, in

Ker je politika predsednika in njegove administracije tesno zvezana s temi vprašanji, ki ne zadevajo samo te skupine Amerikancev, marveč dobrobit naroda kot celote, in

Ker se ni niti republikanska, niti demokratska stranka dotaknila teh vprašanj, naj bo sklenjeno, da urad nadzornikov Foreign Language Information Service s tem pozove republikanskega in demokratskega kandidata za predsedništvo, naj se v najkrajšem času javno izrazita, kako stališče zastopata glede teh vprašanj, in dalje naj bo

Sklenjeno, da se prepis te resolucije pošljejo predsedniku Herbertu Hooverju v Washington in guvernorju Franklinu D. Rooseveltu v Albany, N. Y.

MOONEY - BILLINGS OBRAVNAVA SE OBJAVI
New York, N. Y. — V neki tujakšnji knjigarni je v sredo izšla knjiga, ki se bavi z znanim slučajem obsojencev Mooneya in Billingsa, ki sta bila pred leti obsojena v Kaliforniji vsled umora. V knjigi je obelodanjeno, da je Wickershamova komisija preiskala zadevo in ugotovila, da sta bila oba krivično obsojena. Tozadevne dela poročila te komisije pa oblasti niso pustile v javnost.

REPUBLIKANCI NA TARČI

Roosevelt odločno za povrnitev piva. — Republikanska uprava uničila deželo in zdaj tira ljudstvo v obup.

Baltimore, Md. — Tako bojevitiga govora, kakor ga je imel predsedniški kandidat Roosevelt pretekli torek zvečer v tujakšnjem mestu, se od njega tekot sedanje kampanje še ni slišalo. Hooverju in njegovi administraciji je zopet bral grenke levite.

Glede vprašanja prohibicije. Republikanska platforma je bila v tem oziru tako zavita, da je ni nihče razumel, je-li mokra ali suha. Doseglo pa se je z njo ravno nasprotno od tega, kar se je nameravalo z njo doseči, namreč, da so jo končno vzeli suhači za mokro in mokri za suho. Da to napako nekoliko popravi, se je Hoover napol izrazil za mokrca. Pa ti pride podpredsedniški republikanski kandidat, Curtis, in mu vse pokvari, ko se izrazito odloči za prohibicijo. Iz tega se razvodi, da so republikanci pravi gašvagariji v tem oziru in jim ni zaupati. Nasprotno pa se Roosevelt jasno in določno izražja, da se zavzema za to, da se predružači Volsteadov zakon v toliko, da se dovoli izdelovanje in prodajanje piva in se s tem tristo milijonov dolarjev odvzame butlegerjem in se jih spravi v vladno blagajno.

Dalje je vzel na tarčo republikansko upravo in jo primerjal s štirimi žlimi, temnimi jezdecji, ki so dirjali preko dežele, puščajoč za seboj sledove razdejanj in pustošenja. Prvi "jezdec" je bilo razdejanje. Vladna politika je uničila gospodarstvo in industrijo in povzročila glad in trpljenje. Prišel je drugi "jezdec", zavlačevanje. Vlada ni storila ničesar, kakor samo obljube dajala trpečemu ljudstvu. Sledil je tretji temni jezdec, prevara. Z raznimi neresničnimi izjavami o položaju je varala ljudstvo, da je še bolj gazilo v izgube. In končni jezdec, obup, se zdaj dirja po deželi. Vlada trdi, da ne more ničesar storiti proti sedanjim razmeram, ampak, da mora ljudstvo trpeti, dokler se razmere same od sebe ne bodo izpremenile.

SUHAŠKA LIGA V ZADREGI
Chicago, Ill. — Illinoiški odsek protislovenske lige je moral priti do neprijetnega zaključka, da je med letošnjimi kandidati za javne urade zelo malo število takih, ki bi jih liga lahko priporočala kot "svoje". V Cook okraju ne najde med demokratskimi in republikanskimi kandidati niti enega, ki bi mu lahko dala svoj O. K. Samo neki neodvisni kandidat je po nje želji. V ostalih delih države jih je od 30 kandidatov priporočala samo 11.

SPOMIN NA DAVNE DNI

V letu 1885 je bil John A. Welles iz Bryn Athens, ki ga vidimo na sliki, svetovni prvak v vožnji s kolesom navkreber. Gornja slika je bila vzeta pred kratkim, ko se je mož udeležil letnega sestanka zveze kolesarjev - veteranov v Gwynedd, Pennsylvania.

FAŠIZEM PO VSEJ EVROPI O DOLGOVIH AMERIKI

Mussolini vidi tekot desetih let fašistično Evropo.

Milan, Italija. — V tem mestu je imel duce Mussolini v spomin desetletnice fašizma govor, v katerem je svetu proglasil, da bo tekot desetih let vladal po celi Evropi fašizem. Italija pa bo seveda imela glavno vlogo, kakoršno je nekdanje rimsko cesarstvo. "Pred koncem tega stoletja je Italiji usojeno, da bo še enkrat voditeljica civilizacije," je govornik obljubil pol milijona osebam, ki so se zbrale na nekem trgu.

ČUDNA ZAKONSKA DRAMA

Chicago, Ill. — Pred tujakšnjim sodiščem je vložila tožbo za razporoko Rose Hoffman, 4157 No. Whipple St., češ, da njen soprog Morris kruto ravna z njo. Pa se oglasi mož in pravi, na začudenje žene in sodnikov, da ji ni treba razporoke, ker sploh ni poročena. — Ženska je nato povedala, da sta vzela poročno licenco leta 1917, in poročnih obredov resni bilo nikakih, ker je menila, da licenca zadostuje, kakor je to v Rusiji, od koder je prišla par let prej. Sodnik je možu nato prigovarjal, naj žensko poroči. Mož se ni vdal. Prišel je pom. državni pravnik. Tedaj pa je mož navzoče na novo osupnil, ko je dejal, da te ženske sploh ne more poročiti, ker že ima svojega moža v Rusiji. — Ženska je priznala, da se je res poročila, a je vzela razporoko. Oblasti si zdaj belijo glave.

Francija in Anglija odložile debato o plačilu.

Pariz, Francija. — Tujakšnja poslanska zbornica je z ogromno večino glasov odpravila, da se odloži debata o plačilu vojnih dolgov Ameriki do končanij volitev v Ameriki. — Min. predsednik Herriot je sicer pred nekaj dnevi objavil, da bo Francija plačala obrok, ki zapade 16. decembra, vendar se je pozneje izkazalo, da ni bilo v proračunu glede tega nič nakazanega. — Angleški parlament pa je pozval svojo vlado, naj ničesar ne plača Ameriki, dokler ne bo vzela nižja zbornica zadeve v pretres.

HOOVER PRIDE V OSREDNJI ZAPAD

Washington, D. C. — Ta petek odpotuje predsednik Hoover v Indianapolis, Ind., kjer bo imel govor istega večera. — Pred volitvami bo potem najbrž še enkrat prišel v osrednji zapad, toda ne v Chicago, kakor se je pred kratkim domnevalo, marveč v Springfield in bržkone v Milwaukee.

FRANCIJA NA SVETOVNI RAZSTAVI

Pariz, Francija. — Poslanski zbornici je vlada stavila predlog, naj odobri znesek v ameriški vrednosti \$98,250, ki se bo potreboval, da se bo mogla Francija udeležiti svetovnega razstava v Chicagi prihodnje leto.

KRIŽEM SVETA

Bukaresta, Rumunija. — Princesinja Helena, ločena žena kralja Karla, je imela z min. predsednikom Maniar dolg razgovor, v katerem mu je obljubila, da v naprej ne bo več podajala nikakih izjav časnikarjem.

London, Anglija. — Celokupna tujakšnja policijska sila, ojačena s prostovoljci iz vrst civilistov, skupno okrog 40,000 mož, je v četrtak pričakovala pripravljena dohoda "gladujoče armade", katere je prišlo kakih 2000 oseb iz vseh delov države.

New York, N. Y. — V preteklem tednu je celotna ameriška avtomobilska industrija postavila na trg samo 9605 avtomobilov. V istem tednu leta 1930 se je izdelalo novih avtomobilov 35,638, leta 1929 pa celo 76,870.

Montreal, Que. — Neki tujakšnji bogati trgovec je prejel od predsednika demokratske kampanje iz Zed. držav prošnjo, naj stranki finančno pomaga, češ, da je v Zed. državah neobhodno potrebno, da se administracija izpremeni.

PRAVIJO, DA KAŽE NA BOLJE

New York, N. Y. — V industrijalnih krogih je napravilo tude ugoden vtis, ko je U. S. Steel korporacija objavila pretekli torek, da bo plačala redne dividende na prednostne delnice. Pred tremi meseci je namreč zbor direktorjev sklenil, da ne bo družba plačala sploh nikakih dividend, dokler se razmere ne obrnejo na bolje. Sedanja objava izplačila dividend se zato razlaga kot znamenje, da je napačil preobrat k boljšim časom.

VABILO JIH V TUJO HIŠO

Chicago, Ill. — Neka 52letna Mrs. I. Smith je pretekli torek zvečer stala na "razstavi" na detektivskem uradu in tam jo je število žensk spoznalo kot slepariko, ki jim je na pretkan način izvabljala denar. Ta Smithova mati se je posluževala originalne metode. Kakor neka ženska pripoveduje, je Mrs. Smith prišla k njej in ji je tožila, da je lačna in da nima denarja, da bi se vrnila domov v Downers Grove. Zasmilila se ji je in ji je dala 62 centov. Smith ji je obljubila, da ji bo dobroto povrnila, samo naj jo pride obiskat v Downers Grove v njeno malo rumeno hišo ob kraju ceste. Poleg tega ji bo lahko prodala svežo zelenjavo in mlade kokoši za nizko ceno. Ženska se je vabilu odzvala in šla obiskat označeno rumeno hišico. Pred njo in za njo je to hišo že obiskalo nad 50 drugih žensk, ki so vse nasledile enaki storiji. Lastnik hiše, neki Mr. Eichart, je imel zadnja dva meseca dovolj dela, da je razlagal številnim obiskovalkam, da je to njegova hiša in da nobena Mrs. Smith ne stanuje tukaj. "Smithovo mater" je na ulici neka ženska spoznala in naznala.

Iz Jugoslavije.

HUDOURNIK V BOSNI JE UNIČIL CELO VAS — IZPOD RAZVALIN SO IZVLEKLI ŠTIRI MRTVE IN VEČ RANJENIH. — ŠKODA PO NEURJU V SLOVENIJI. — SMRTNA KOSA. — NESREČE, NEZGODE IN DRUGO.

Cela vas uničena

Sarajevo, 6. okt. — Po dolgi poletni suši se je v jeseni naglo ma izvršil vremenski preobrat in nalivi so zahtevali na več krajih mnoge materialne in tudi človeške žrtve. Tako hudo pa menda ni bilo nikjer, kakor je bilo v Bosni ob Drini v okolici Gorazde. V noči od torika na sredo, ko so bile na več krajih hude nevihte, je vas Slatino, komaj nekaj milj oddaljeno od Gorazde, zadela strašna katastrofa. Vas namreč leži v dolini med hribi, ki se proti bregu Drine zožuje. V torek ponoči se je utrgal oblak in je strašno lilo. Navzlic silni plohi, so bili vaščani prepričani, da ne bo hujskega, ker da se bo voda hitro iztekla v Drino. Ko je pa naliv že pojemal, se je začelo strašno bobnenje in bučanje in v vas je pridrel hudournik. ki je valil s seboj velike skale. — Naval hudournika je bil naravnost silovit. Ljudje, ki so jih rešili in težko poškodovane izvlekli iz valov, pripovedujejo, da je začelo naenkrat vse okoli bučati in bobneti, v istem trenutku so se tudi stresle stene hiš, katere je strašna vodna moč zdrobila in odnesla. Nekatero hišo so bile kakor odrezane od temelja. Ogradje se je zrušilo in med razrušenimi stenami so v vodi zdihovali ranjenci. Nekatero hiše je pa hudournik odnesel precej daleč, a se njih prebivelcem ni ničesar pripetilo. Zjutraj so izpod razvalin izvlekli tudi štiri mrtve. Ranjenih je pa zelo veliko. Vse se je zgodilo tako hitro, da so ranjenci z začudenjem gledali izpod razvalin na prostor, kjer je poprej stala lepa vas, ki je pa bil izpremenjen v jezero blatne vode, iz katere je štrlelo vse polno velikih kosov kamenja.

Koliko so izvozili sadja

Od 21. do 30. septembra so izvozili iz Jugoslavije svežih sliv v Avstrijo 551, v Nemčijo 167, v Čehoslovaško 166, na Poljsko 8 vagonov in na Holandsko 1 vagon; jabolk v Nemčijo 123, v Avstrijo 23, v Čehoslovaško 66, in v Španijo 2 vagona; grozdja v Avstrijo 40, v Čehoslovaško 18, na Poljsko 10 in v Nemčijo 6 vagonov.

Smrtna kosa

V Gomilskem na Štajerskem je umrl tamošnji župnik Ivan Grobelšek v starosti 70 let. Doma je bil iz Žiž pri Konjicah. Dušno pastirstvo je opravljal v Pilštajnu, Podsredi, Sv. Jurju ob južni žel., v Slov. Bistrici in leta 1909 je nastopil službo v Gomilskem, kjer je bil do svoje smrti. Bolehal je že več let.

Nesreče

Iz Vogelj pri Kranju so pripeljali v ljubljansko bolnico delavko Marijo Žirovnikovo, ki je padla z voza. — Istotam je osemletni Alojzij Marenček našel kos živega apna, katerega je vrgel v vodo. Kapljice so brizgnile otroku v oči in se je bati, da zgubi vid.

Doma koljejo

Z Dolenjskega poročajo, da mnogi koljejo živino doma in pravijo, da spričo težav, dobe več za meso, kakor bi pa dobili za živinice pri mesarju. Poleg tega jim pa še ostane koža, ki jo potrebujejo za predelavo v usnje.

vitno prst. — V Zagorici pri Dobrem polju je med nevihto udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Štefana Levstika. Ogenj je zajel tudi hišo, iz katere ni bilo mogoče rešiti niti živeža, niti kaj drugega. — V Veliki Dobravi pri Višnji gori je strela uničila velik kozolec nekega malega posestnika. — Veliko hujske nevihte so pa divjale bolj na jugu. — Poletje je pri kraju in vrhove gora je pobelil sneg, ki je pokril že tudi vrhove okoli Šaleške doline.

Tragična nesreča

Na Kapitelu v Zagrebu je siromašen delavec vozil sod vina, katerega je skušal spraviti v klet. Na stopnicah v klet je pa sod delavca premagal in ga podrl na tla ter dobesedno zmečkal, da je revež izdihnil.

Kadar delujejo vinski duhovi

Iz Novega mesta poročajo, da so na gasilski veselici v vasi Močvirju, občina Bučka, pred kratkim precej nevarno potepali fantje iz bližnjih vasi. Povod za pretep je bila kakor navadno vedno — pijača. Izmed petih fantov, Jožeta in Ivana Goloba iz Gruče, Franca Selaka iz Bučke in Janeza ter Emila Kotarja iz Gorenjih Radulj, je šel sam domov samo Emil Kotar, ker ta je imel samo šest ran, druge so morali nesti ali pa peljati.

Kriza povsod

V Dubrovniku v Dalmaciji imajo jako lep ptičji vrt, kjer goje vsakovrstne ptice. Radi krize je uprava ptičjega vrta prišla v velike neprilike in sklenila, da bo vrt likvidiral, ptiče pa izpustila iz kletk, naj si same poiščejo živeža.

Smrtna kosa

V Gomilskem na Štajerskem je umrl tamošnji župnik Ivan Grobelšek v starosti 70 let. Doma je bil iz Žiž pri Konjicah. Dušno pastirstvo je opravljal v Pilštajnu, Podsredi, Sv. Jurju ob južni žel., v Slov. Bistrici in leta 1909 je nastopil službo v Gomilskem, kjer je bil do svoje smrti. Bolehal je že več let.

Nesreče

Iz Vogelj pri Kranju so pripeljali v ljubljansko bolnico delavko Marijo Žirovnikovo, ki je padla z voza. — Istotam je osemletni Alojzij Marenček našel kos živega apna, katerega je vrgel v vodo. Kapljice so brizgnile otroku v oči in se je bati, da zgubi vid.

Doma koljejo

Z Dolenjskega poročajo, da mnogi koljejo živino doma in pravijo, da spričo težav, dobe več za meso, kakor bi pa dobili za živinice pri mesarju. Poleg tega jim pa še ostane koža, ki jo potrebujejo za predelavo v usnje.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1892.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America. Established 1892.

Izidja vsak dan razen nedelj, ponedeljko in dnevoj po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Phone: CANAL 5544

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Telefon CANAL 5544

Table with subscription rates for various durations (1 year, 6 months, 3 months) and locations (Chicago, Canada and Europe).

POZORI—Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kdaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnjo številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

P. Nikodem, O.F.M.:

“Krivica napravlja boljševe...”

II.

Politika vladajoče republikanske stranke je močno nasprotna priznanju sovjetske Rusije. Menda ima prav. Samo za sebi je jako lepa stvar, na ta način protestirati zoper vse znane in neznane nečloveške dogodke, ki jih je polna zgodovina ruskega boljševizma.

Toda na koncu konca je ruski boljševizem nekaj takega, kar se da z navadno človeško pametjo razumeti, čeprav ne opravičevati. V svojem bistvu je boljševiska revolucija zgolj reakcija, odpor proti neznošnim razmeram, v katerih je držal Rusijo absolutistični sistem.

Sila rodi silo, kol se izpodbija s kolom. Ena skrajnost iz ziva drugo skrajnost. Tako je bilo in bo ostalo, dokler se bo dalo človeštvo voditi zelo nevarni gonilni sili, ki se imenuje sebičnost, egoizem.

Ameriški mali človek pa, žal, instinktivno čuti, da njegov režim tudi bolj in bolj razodeva gonilno silo, ki ni in ne more biti v pospeševanje javnega blagra. Pravijo, da prezident in njegova administracija nista krivi gospodarske depresije, ki stiska vso deželjo. Naj bo ta ali oni prezident, naj bo ta ali ona stranka na vladi, depresije ne more odpraviti ne ta ne ona.

Vendar je pa čudno, da se ta misel in ta vera v svojo lastno nezmožnost polasča, vodilnih mož se le takrat, ko varno sede na svojih stolčkih in se kot “izvoljeni” lotevajo svojih nalog. Dokler hodijo okrog kot “kandidatje”, imajo polna usta obljub in če bi jim kdo rekel, da itak ne bodo mogli ničesar storiti, se trkajo na svoje junaške prsi, češ: mi bomo mogli vse, česar drugi nikakor ne morejo, ker — nočejo. . .

Ljudstvo poslušna na desno, poslušna na levo, opazuje pa to, kar vidi tik pred seboj. In to, kar vidi, je dostikrat jako grdo.

Berem na pr.: v današnjem angleško pisanem dnevniku: “Mr. Stanley C. Soehman v Belleaire, Ohio, se je javno pritožil, da vlada v nekaterih premogovnih okrajih v Ohaju prava pravcata sužnost. Dejal je, da pojde prihodnji teden v Columbus, O., in bo vložil svojo pritožbo pri gubernorju White-u.

Razne premogovniške kompanije namenoma in premišljeno prelamljajo načrt za odpomoč rudarjem, ki ga je v desetih točkah objavil gubernor White. V nekaterih rudnikih prejemajo delavci plačo po šest ali sedem dolarjev na 14 dni, čeprav so delali okoli tri dni na teden. Pa še to plačo morajo sprejeti ne v pravem denarju, temveč v nekkih kompanijskih čekih, ki veljajo samo v kompanijskih trgovinah. In te trgovine prodajajo blago po silno pretiranih cenah.

Otroci teh ubogih družin morajo v šolo lačni in le napol oblečeni, bosí. . .

Tako pove to poročilo. Kdo si upa trditi, da vlada ni zmožna olajšati, da odpraviti take strašne razmere ubogih delavcev? Kdo si drzne reči, da vlada ob takih prizorih ne more drugega ko skomizniti z rameni in resignirano pojmrati: “Hm! Je pač depresija po vesoljnem svetu! . . .”

Pa smo trdno prepričani, da bi se podobne kričeče razmere našle še marsikje, ne samo v Ohio, če bi bil kdo, ki bi jih ho-

tel poiskati. Kaj na vsem svetu naj počno taki ubogi delavci? Ali naj gredo na volivne shode Hooverjeve in Rooseveltove, pa naj se tam navdušujejo za neko bodočo vlado, ki bo spet dejala: Hm, je pač depresija po celem svetu? . . .

V obupu prisluškujejo, če je kje kakšno gibanje, ki obeta kakršenkoli preobrat, magari — prekrat vsega obstoječega reda. Kdo jim bo zameril, če se nagibajo k raznim skrajnostim? Krivica napravlja komuniste in boljševeke. . .

Pišejo in hvalijo kandidata Roosevelta, da je nekeje v Wisconsinu na svojem volivnem shodu citiral papeževo okrožnico “Quadragesimo Anno”, da je navajal poleg katoliških verskih zahtev še zahteve drugih ver kot temelj bodoče socialne urednosti med nami.

Ne bomo tajili, da je to vsaj nekaj. Menda res kaže ta kandidat nekaj iskrenega čuta za socialno pravičnost. Toda trpeči človek se ne more zadovoljiti s samimi lepimi besedami enega človeka. Gre za vladajoči sistem, ne za tega ali onega kandidata. In zdi se, da tudi Roosevelt ni nič več in nič manj ko eksponent tega sistema. Zastopnik stranke je in delavni človek, kruhoborec, težko vidi v zmagi stranke demokratov obenem tudi izpremembo sistema.

Nikakor se ne radujemo ob napovedih, da naraščajo socialistični in morda tudi komunistični glasovi. Mi smo in ostanemo pri socialnem programu krščanskega solidarizma vseh stanov. Ne socialistični in ne komunistični program nam ne imponira.

Toda skrajni čas je, da se odpro oči mogočnjakom, ki delajo politiko egoizma, politiko kapitalističnega izkoriščevanja onemogle delavske raje. Mi prav dobro vemo, da je rešitev tako perečega socialnega vprašanja le v izvajanju programa, ki ga formulirajo papeževe okrožnice. Vemo pa tudi prav dobro, da so ušesa odgovornih krogov gluha za ta program.

Zato uvidevamo, da je ovinek na levo, ki ga bo v teh razmerah ameriška javnost bolj in bolj smatrala za pravo pot, nekaj naravnega in logičnega. . .

DOMAČA ZABAVA V MILWAUKEE

Milwaukee, Wis.

Podružnica št. 12 SZZ. v Milwaukee priredi v soboto, 29. oktobra zvečer domačo zabavo v South Side Turn Hall. Vsi ste prav prijazno povabljeni, da se te zabave udeležite v velikem številu, ker bo to nekaj posebnega, kar morejo napraviti samo članice SZZ. Ni potreba, da bi vam naštevali, da ne bo manjkalo tam dobre jedi in seveda tudi pijače, ne, ker kateri ste bili na prireditvah in zabavah naše podružnice, ste se o tem lahko že prepričali. Ženska Zveza v Milwaukee ima vedno vse najboljše, tudi kranjskih klobas ne bo manjkalo in bo vse kakor na starokrajski “ohceti”. — Prav prijazno vabimo na to domačo zabavo tudi sosodne podružnice SZZ. iz No. Milwaukee in pa iz West Allisa. — Nikar torej ne pozabite, da nas v soboto, 29. oktobra obiščete. Nikomur ne bo žal, kdor bo prišel. Vstopnina za moške je 75c, za ženske pa 50 centov. Ker so slabi časi, smo tudi vstopnino znatno znižale. — Prav lep pozdrav in pa na svidenje.

Mary Kopač, preds.

KAKO SE GIBLJEJO SLOV. FARMARJI NA WILLARDU

Willard, Wis.

Vse stoka in javka o slabih razmerah. Tudi pri nas ni nič boljše. Farmarji morajo vse ceno prodati, kar pa kupujejo,

je pa vse drago in stane skoro isto ceno kakor leta nazaj. Teta prodajajo mesarjem po dva do tri dolarje, mesarji pa prodajajo telečje jetra po 40 do 60c funt. Kdo spravlja dobiček? — S kravami bo pa kmalu tako, da jih ne bodo hoteli več jemati niti zastoj. Ni torej čudno, da farmarji v teh stiskah premišlujejo, kako bi si na kak način sami pomagali. — Zadnji teden so imeli v Greenwood sejo, na kateri so sklenili, da bodo postavili sami svojo centralno sirarno, kamor bodo vozili mleko in za višjo ceno mleka izdelovali iz njega sir. Tudi z Willarda je bilo precej farmarjev na tej seji zastopanih. — Zadnji nedeljo so imeli sejo, da bi se farmarji zavzeli za takomenovani “farmarski praznik”. Morda bi se na ta način kako povzdignile cene farmarskim produktom. Misel ni slaba, vse je pa odvisno od sloge med farmarji.

Mr. Frank Perovešek, zastopnik Amer. Slovencev, se zdravi v sesterski bolnici v Eau Claire, kjer so ga obiskali njegovi številni znanci in prijatelji. — Pričakuje se, da se v par dneh vrne zdrav na svoj dom.

Tudi oheet smo imeli. Naš fajn fant Ignac Koščak, ki dela sir tam na North sirarni, si je vzel za pomočnico Frances Francel iz Gormon. Poročena sta bila 19. oktobra v cerkvi sv. Družine. Želimo jima obilo sreče in zadovoljnosti v zakonskem življenju. — Tudi “su-

prajz party” je bil zadnji teden in sicer za Mrs. J. Artač. Večje število znancev in prijateljev se je zbralo in ji pomagalo slaviti ržen god.

Nasa mladina se te dni pravi pridno pripravila za igro. — Fantje in dekleta bodo namreč prihodnjo nedeljo večer, dne 30. oktobra igrali v farni dvorani dve slovenski šaloigri “Čarodejna brivnica” in “Kranjski Janez v New Yorku”. Poleg tega bodo igrali tudi krasno angleško igro “The Heart of a Shamrock”. Smeha in zabave bo na koše, le vsi na igro. Cena vstopnicam bo za odrasle 25c, za otroke 10c. Naročnik.

ROJAKE SE VABI NA SEJO

La Salle, Ill.

Slovenski demokratični politični klub vabi na sejo vse članice in članice, kakor tudi vse ostale rojake. Seja se vrši v nedeljo, 30. oktobra ob 3. uri popoldne v šolski dvorani sv. Roka na 6. cesti. — Cenjeni rojaki in rojakinje. Potrebno je, da pridete na sejo, da tam dobite potrebna navodila o prihodnjih volitvah, ki bodo v torek, 8. novembra, ko se bo volil novi predsednik za Zed. države. — Dalje se bo ob tem času vršila volitev vseh državnih in okrajnih uradnikov. — Ob tem vas, dragi rojaki in rojakinje, kate- ni volite, opomnim, da volimo za tiste, ki nam obljublajo, da bodo znižali visoke davke, ki bodo odpravili prohibicijo in brezposelnost. — Pričakuje se torej velika udeležba, ker se pač gre za važne stvari. — Na seji bodo govorili razni kandidati in govorniki in dali navodila in poduk, kako se pravilno voli. — Na to sejo se vabi tudi Slov. demokratični klub iz Oglesby, Ill., da se seje udeleži. Odbor.

STAVBINSKA IN POSOJILNA DRUŠTVA

North Chicago, Ill.

Ako je bilo kedaj potrebno pisati o teh društvih, tedaj je potreba v današnjih časih. Večkrat je bilo že opisano in povedano, kaj so stavbinska in posojilna društva in kolike vrednosti so za delavski narod. Če tudi se je vse to izkazalo za resnično, se še vedno odbijo ljudje, ki skušajo škodovati tem društvom s tem, da govorijo okoli, da bodo tudi stavbinska društva propadla in da bodo delničarji izgubili njih denar. Največ takih govoric prihaja od neprijateljev teh društev. Ti ljudje so vedno več zaupali raznim drugim denarnim podjetjem kakor pa stavbinskim društvom. Kaj so danes ona, prej tako zaupna denarna podjetja? Mar ni izgubljenega milijone in milijone težko prislužnega denarja potom skrahiranih bank in raznih drugih delničarskih družb? In oni, ki so zgubili svoje težko prislužene dolarje, sedaj razburjajo delničarje stavbinskih in posojilnih društev rekoč: Tudi vi boste izgubili, ker bodo tudi ta društva propadla.

Dragi delničarji in delničarke, ne poslušajte onih, ki govore samo za to, da bi škodovali vam in stavbinskim društvom. Kdor hoče biti pravičen, mora priznati, da so edino stavbinska društva, ki so vredna vsega zaupanja, ker izplačujejo svojim delničarjem dolar za dolar z vsemi obljubljenimi obrestmi. Da so stavbinska društva vredna vsega zaupanja in da vršijo svojo dolžnost pošteno in v splošno zadovoljnost, je veliko lažje na tem, ker nimajo uradnikov, kateri bi vlekli 20 tisoč do 50 tisoč dolarjev letne plače, ampak so uradniki, katere izvolijo delničarji in ki delajo za malo nagrado za blagobit društva. Resnično je, da imajo tudi ta društva težje čase in da je depresija tudi tukaj posegla s svojo kručo roko, in resnično je, da ne morejo vsem kmalu ustreči, ker denar, katerega so prejela v hranitev, so posodila na posessva, in ga ne morejo kar naenkrat nazaj dobiti. Mislim, da je ravno ta povod nekaterim za plašitev, češ, pogledj, vprašal si za denar, pa ti ga niso dali. Prijatelj moj, s tem še ni rečeno, da je, ali da bo kateri kaj zgubil, ako ni dobil takoj kakor je vprašal. Ako je treba malo počakati, je vendar boljše kakor če bi bilo za vedno izgubljeno.

Dragi rojaki in rojakinje, vprašam vas, kje bi bili danes oni tisočaki, ki so vloženi v stavbinskih in posojilnih društvih? Mar bi ne bili izgubljeni, kakor so izgubljeni drugi? Kje drugje bi imela vsa društva svoje blagajne shranjene, kakor na kakšni banki, ako bi ne bilo stavbinskega društva. In mar ne bi bilo žalostno, če bi bil tolikoletni trud izgubljen? Da so ta društva varna, je razvidno tudi iz tega, ker jim je government dal na razpolago več milijonov dolarjev, da se lahko izposodijo, ako hočejo. Torej, da bi stavbinska in posojilna društva propadla in da bi delničarji vse izgubili, je prazen strah. Torej, ako imate kateri kakšen denar, ga brez skrbi vložite v hranitev v stavbinska in posojilna društva. S tem, da daste v promet vaš denar, pomagata k odpravi sedanjih depresij in k izboljšanju delavskih razmer. Zapomnite si, da depresija ne bo prej odpravljena, dokler ne bo začel denar cirkulirati. Ako bo pa denar ležal mrtev, bo izgaba na obrestih, kakor tudi izguba, ker ne bo dela in zaslužka.

Radi tega apeliram na vas dragi rojaki in rojakinje, da delujete, kjerkoli vam je mogoče za razširjenje teh društev. Povem vam, da brez teh društev bo težko biti. Nobeden ne more trditi, da ne bo nikoli rabil nobene pomoči. Kje iskati dandanes denarno pomoč? — Je vprašanje. Ako greste vprašati za posojilo na banko, vas še pogledali ne bodo. Kam pa potem? Kdor ima kakšen dolar, ga skriva in taji, da ga nima. Torej bo preostalo edino podjetje, ki bo nudilo pomoč delav-

Človek in obleka. — Ženica, nikar ne sodi človeka po obleki, lahko se temeljito zmotiš. — Saj ga tudi ne sodim po obleki, temveč po tem, kakšno obleko nosi njegova žena.

Zadostno pojasnilo. — S sedem sva se hudo sprla. Če bi ne bil zadržan, bi mu bil prisilil nekaj poštenih zausnic. — Kdo te je pa zadržal? — Sosed.

Prav pravi. — Praviš, da me obožuješ, pa nočeš izpregovoriti z mojim očetom! — Mar obožujem tvojega očeta?

Pred sodiščem. — Zagovornik: Obtoženec, obtožbe zaradi tatvine hlače ste oproščeni. Lahko greste domov. — Saj bi rad šel, gospod, pa mora prej oditi priča, ker imam na sebi njegove hlače.

Papa je kriv. — Gost vpraša prijazon Mihca: Kdo je pa razbil okno, Miheec? Ali ga nisi ti? — Ne. Mamica ga je, toda kriv je bil papa, ker se je umaknil, ko je letel proti njemu krožnik.

Avtomobilist. — Ona: Koliko prebivalcev utegne imeti tale vasica? On: Ali misliš, predno sva se peljala skozi njo, ali potem ko je bila že za nama?

Moderni otroci. — V stanovanju zapoje zvonec. Evica, ki je sama doma, teče k vratom in zakliče: — Papana in mamice ni doma, naše pohištvo je pa last stare mamice.

Dober mož. — Ali si že prišel kdaj s svojo ženo navzkriž v nazorih? — O, že neštetokrat, samo da da ona tega ne ve.

V krizi. — To je res grozno. Človek sliši neprestano samo eno besedo: denar. — Čudno, jaz pa slišim vedno le dve besedi: ni denarja.

Največ mož postane pogumnih še le tedaj, kadar jih mine potrpežljivost.

skemu razredu stavbinsko in posojilno društvo.

Torej v vašo in splošno korist je, da sodelujete s stavbinskim in posojilnim društvom in ga vsestransko podpirate in postane delničarji prej ko mogoče. Vsem onim, ki niso še delničarji North Shore Building and Loan Association se nudi ugodna priložnost pristopiti prvo soboto novembra meseca, ko bo društvo izdalo 47. serijo svojih delnic. Za obilen pristop vas vabim.

John Zalar, predsednik.

TARZAN GRE PO ZLATO V OPAR.

(62)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS

Pogejmo sedaj na trenutek, kako se je med tem časom godilo zlobnemu Belgijcu Werperju v abisinskem ujetništvu. Po begu zamorca Mugambi, Tarzanovo zvestoga služabnika iz abisinskega ujetništva, so Abisinci podvojili svojo čučenost nad Werperjem. Za nekaj časa je premišljeval, kako bi podkupil Abdul Mouraka, abisinskega poveljnika dotične čete. Misli je, da bi to opravil z oparskimi dragulji. S tem bi morda premotil Abisince in bi prišel zopet do svobode.

Staza je privedla Werperja do Mourakovega šotora. Tu je Werper vstopil in abisinski poveljnik Mourak ga je z nasmehom sprejel. Werper mu je dal razumeti, da si želi svobodo odkupiti če mogoče. “S čim?” ga je zasmehljivo vprašal Mourak, “ali s tvojimi raztrganimi esampami?” — Beži ven — mu je zapovedal Mourak. “Poslušaj”, je dejal Werper, “če bi Ti jaz dal zlata kar ga nese deset mož, ali bi me spremljal nazaj do angleškega tabora?” — “Ti si bedast, kje pa imaš toliko zlata?”

“Obljubi mi”, je povdaril Werper, “pa Te popeljem, kjer je zlato.” Abdul Mourak se je jenzel smejati. Začel je misliti resno. Tujec, ki so ga ujeli se mu je zdel pri pravi pameti in toliko zlata, mu je dalo misliti. Po kratkem molku je dejal Abdul: “In če obljubim, kako daleč pa je zlato?” “Okrog tedna dni hoda”, je odgovoril Werper. — “In če zlata ni tam, ali veš kaj te čaka?” je reško vprašal poveljnik. — “Svoje življenje stavim, da je tam, ker sem ga na lastne oči videl.”

“Dobro”, je dejal Abdul, “to stavo sprejemim in če zlata ne najdemo, te pošljimo takoj na drugi svet.” — “Zadovoljen sem”, je odgovoril Werper. “Jaz pa zagotavljam, da Te osvobodim, če najdemo le toliko zlata, kar ga nese pet mož.” — Werper se je vidno zadovoljil s tem, kar je sklenil z abisinskim poveljnikom. “Jutri odpotujemo”, je določil Abdul in ukazal stražarjem Werperja nazaj v njegov šotor ter zapovedal, da ga dobro čuvajo. . .

POGLEJTE NA DATUM POLEG VAŠEGA NASLOVA NA LISTU!

Ako je poleg vašega imena številka “10-32”, je to znamenje, da se je vam iztekla naročnina. Pri pošiljanju naročnine se poslužite spodnjega kupona. Obnovite naročnino čimprej, ker izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški.

AMERIKANSKI SLOVENEK, 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Priloženo vam pošiljam svoto \$..... za obnoveitev moje naročnine za “Amer. Slovence”.

Form with fields for Name, Address, and City.

Družba sv. Družine
(THE HOLY FAMILY SOCIETY)
VSTANOVLJENA 25. NOVEMBRA 1914

Zedinjenih Državah Severne Amerike **Sedež: Joliet, Ill.**

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:
Predsednik: George Stonich, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
1. podpredsednik: Philip Živec, 507 Lime St., Joliet, Ill.
2. podpredsednik: Katharine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Glavni tajnik: Frank J. Wadic, 501 Lime St., Joliet, Ill.
Blagajnik: John Petrič, 1202 N. Broadway St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Joseph Škur, 123 — 57th St., E. Pittsburgh, Pa.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin J. Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:
Andrew Glavach, 2210 So. Damen Ave., Chicago, Ill.
Jacob Štrukel, 1199 N. Broadway St., Joliet, Ill.
Joseph L. Drašler Jr., 66 — 10th St., No. Chicago, Ill.

POROTNI ODBOR:
Anton Štrukel, 3rd St., La Salle, Illinois.
Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharpshurg Station, E. Pittsburgh, Pa.
Mary Krenzsec, 2323 So. Winchester Ave., Chicago, Ill.

URADNO GLASILO:
"Amerikanski Slovenci", 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Do dne 1. januarja 1932 je D. S. D. izplačala svojim članom in članicam ter njihovim dedičim raznih podpor, poškodnin in posmrtnin v znesku \$89,512.41.

Zavaruje se lahko za \$250.00, \$500.00 ali \$1000.00.
V mladinski oddelke se otroci sprejemajo od rojstva pa do 16. leta.
Rojaki(inje). Pristopite k Družbi sv. Družini.

CENTRALIZACIJA SIGURNJA PODPORA — D. S. D. 100% SOLVENTNA.

Dopisi lokalnih društev

NAZNANILO IN ZAHVALA DR. SV. DRUŽINE ŠT. 1 DSD. Joliet, Ill.

Članom in članicam gori omenjenega društva se naznanja, da poravnajo svoj assement do 28. oktobra. To se tiče vseh onih, ki so zaostali več kakor tri mesece na assementu in bodo od zdaj naprej zapisani kot začasni člani in članice. To velja pa tudi za vse one članice in članice našega društva, ki žive izven mesta Joliet. Ni treba torej odlašati, ako hočete sami sebi dobro.

Znano je, da je naše društvo imelo zadnjo soboto večer svojo veselico, ki je prav dobro izpadla. Vinska trgatve je res nekaj posebnega in je nisem videl, odkar sem šel od doma, iz mojega rojstnega kraja tam na Dolenjskem v stari domovini, iz St. Jerneja. Vsi ti lepi spomini in občutki, ki so me obdajali ob takem veseljem trenutku v starem kraju, vsega tega sem se spomnil sedaj, ko sem bil na vinski trgatvi našega društva zadnjo soboto v Slovenia dvorani. Potrditi moram, da je vinograd našega očeta župana to leto prav dobro obrodil. Tega se je veselila še celo mati županja. Zakaj pa tudi ne, saj so bile trte tako obložene in je bilo vsega v izobilju. Jako lepo je bilo videti vse one, ki so gledali za delom zadnjo soboto večer, katerega so tudi dobili in so se veselili, kar pa ni čudno, saj je trgatve naj-večesejši čas. — Godba, Rudy Diechmanova — je igrala tako lepe komade, da smo se res vsi ob tem zabavali prav po domače. Tako igrati znajo samo oni, zato je bilo pa vse veselo in zadovoljno na tej prireditvi. — Prav lepo se moram v imenu dr. sv. Družine zahvaliti vsem udeležencem, ki so s svojim obiskom pripomogli do tako lepega uspeha. Hvala lepa našim glavnim uradnikom, članom in članicam, kakor tudi članom in članicam drugih društev in sploh vsem, ki so se veselice udeležili in nam na eden ali drugi način pomagali do tako lepega uspeha. Ta veselica nam bo ostala še dolgo časa v najprijetnejšem spominu. — Bratski pozdrav.

J. L. Bohorich, tajnik dr. sv. Družine.

Težko je imeti debelo mošnjo v takih časih, kakor so današnji.

V PITTSBURGHU BODO TRGALI GROZDJE

Pittsburgh, Pa. Vsa pittsburska društva se vneto pripravljajo na nekaj posebnega, na nekaj takega, kar v našem Slovenskem Domu še ni bilo, vsaj ne v tako velikem obsegu, namreč, pripravljajo se na veliko vinsko trgatve in pa veliko zabavo s plesom, ki bo v soboto, 29. oktobra, ob 7:30 zvečer v Slov. Domu.

Za to veliko prireditev se je odločilo 14 društev, katera zborujejo v Slov. Domu. Ta prireditve je prirejena v namenu, da se pomaga pri odplačevanju interesa društvom od strani Slov. Doma. Zato vsa skupna društva vabijo vse svoje članstvo, da se te velike prireditve udeleži. Vsakovrstne zabave ne bo manjkalo in tam se bo zabaval lahko star ali mlad, vsak po svoje. — Torej vsi skupno gor — na vseplošni zbor. — Bodi star ali mlad, — vsak si bodi v nad', — da si ukrade hruško ali grozd. — Samo pazi naj se, da bo prost, — ker tam bodo viničarji — in pa mlade viničarke. — Če bo ta ali oni katerega vjel, — pa bo z njim šel v "jail".

Prav vljudno se torej vabite vsi Slovani iz mesta in bližnje okolice, da se vsi udeležite omenjene trgatve in prireditve. Godba bo izvrstna in bo igral John Balkovec Junior & Co. — Vstopnina bo samo 25c. Za vsa dobro postrežbo bo skrbel v to izvoljen odbor.

J. L. Bohorich, tajnik dr. sv. Družine.

Težko je imeti debelo mošnjo v takih časih, kakor so današnji.

JAYES DENTAL OFFICE
Obstoja 30 let
GENE ZMERNE
Brezplačna preiskava
326 S. STATE ST.
2nd Floor Across from Davis Store
State St. Next Door Right to Theater.

DR. J. E. URSICH
ZDRAVNIK IN KIRURG
2000 West 22nd Street, CHICAGO, ILL.
Urađne ure: 1-3 popoldne in 7-8 zvečer izvzemi ob sredah.
Urađni telefon: Canal 4918
Režidencijski telefon: La Grange 3966
PO DNEVI NA RAZPOLAGO CELI DAN V URADU.

SEDEM ZNAČILNIH ŽENSKIH TIPOV

Izvedenci na neki veliki razstavi v New Yorku so izbrali gornjih sedem žensk kot predstavitelje izrazitih tipov, ki so sledeči, od leve na desno: (sedeči) duševni tip in nerazumljivi tip; (stoječi) zlati tip, "Diana" tip, madona tip, plameneči tip in rožnati tip.

RAZNOTEROSTI.

BREZ DIMA BODO STRELJALI

Morningpost poroča, da so v Milanu nedavno preizkuševali izum dveh italijanskih inženjerjev, katerih iznajdba omogoča sprožiti izstrelke iz topov velikega kalibra brez detonacije, dima in plamena. Načelo novega izuma se drži v največji tajnosti. Vtis, ki ga je napravil poizkus na komisijo in navzoče občinstvo, je bil baje tako velik, da so se ljudje ginjeni objemali. Z iznajdbo se bo okoristilo rimsko vojno ministrstvo, ki je že pristalo na to, da odkupi patent od izumiteljev.

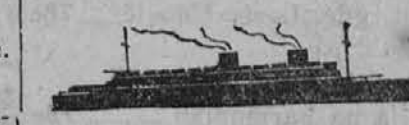
SKRIVNOSTNA MOČ RASTLINE

Britska vlada je dala angleškim raziskovalcem večjo vsoto denarja in celo zemljišče na razpolago, da bi na otoku Cejlonu proučili skrivne sile hidrokotila. Pred časom je neki Kitajec trdil, da je učakal 250 let samo po zaslugi te rastline in tudi domačini menijo, da izvira slona moč in njegovo dolgo življenje od te rastline. Neki francoski kemik, ki je preiskal njene liste, je izjavil, da je našel v njih snov, ki učinkuje izredno pozitivno na možgane. Britski raziskovalci bodo sedaj odločili, koliko je resnice na vseh teh govorih.

RIMSKA CESTA V VATIKANU

V okrožju vatikanskega mesta se pri zadnjih odkopavanju našli na važna arheološka odkritja. Delavci so zadeli ob temelje tako zvane Via Triumphalis, po kateri so nekdanji rimski vojskovodja šli v svojih zmagovalnih pohodih. Cesta, ki je tlakovana z bazaltom, je 14 metrov globoko pod sedanjo zemeljsko površino.

Za Božič

potovanje v domovino

25. nov. — BERENGARIA — na Cherbourg. — Potnike spremlja g. M. Ekerovich.
26. nov. — CHAMPLAIN — na Havre. — Potnike spremlja g. L. Goldberg.
6. dec. — SATURNIA — na Trst.
8. dec. — EUROPA — na Bremen. — Potnike spremlja g. Broz.
9. dec. — PARIS — na Havre. — Naše glavno skupno potovanje. — Potnike spremlja naš uradnik g. F. Dajčman.
Tudi potujete tudi ob drugem času in na drugih parnikih. Mi zastopamo vse vozne linije.

DENARNE POŠILJKE
Brez vsake izgube za pošiljatelje mi pošiljamo denar v stari kraj že nad 13 let, točno in zanesljivo, v dinarjih, li-rah, dolarjih itd.
250 din. \$ 4.40 100 lir. \$ 5.75
500 din. 8.35 200 lir. 11.40
1000 din. 16.25 500 lir. 27.00
5000 din. 79.00 1000 lir. 52.75
Pri večjih zneskih sorazmeren popust.
Vse pošiljke naslovite na:
Leo Zakrajšek
General Travel Service
1859 Second Avenue,
NEW YORK, N. Y.

TOBAK, DIŠEČ KAKOR MED

Zavod za raziskovanje in križanje tobaka v Forchheimu je že delj časa delal poskuse z medom, kakaom in kavo, ki naj bi odvzeli tobaku zopern vonj. Posrečilo se je vzgojiti tobakno rastlino, ki ima namestu svojega vonja vonj po medu. — V nadaljnjem bo skušal raziskovalni zavod odstraniti neprijetnosti smrada, ki ga daje tobak pri zgorevanju. Zadejni poskusi se že vršijo.

TELEFON, KI SPOROČA NEVARNOSTI

Berlinski inženjer Richard Haase je zgradil majhen dodatni aparat k telefonskemu aparatu, ki avtomatično naznaja vsakovrstne nevarnosti. V primeru vloma dvigne izvod iz dodatnega aparata slušalko, seže v primerno luknjico nad stevalkama in zavrti številnik na kar se oglasi glasen, dveminuten Morsejev znak na najbližji policijski staciji. Tu ugotovijo takoj, kje deluje vlomilec in ga še pravočasno zasadijo, kajti aparatura deluje v ogroženem prostoru tako tiho, da ne zbudi vlomilčeve pozornosti. Dodatni aparat pa se v tem primeru sproži po vsej priliki s pomočjo svetlobne celice. S pomočjo na-

POMORIL CELO DRUŽINO IN SEBE

Colorado Springs, Colo. — Grozovita tragedija se je odigrala preteklo nedeljo zjutraj v hiši Franka Gilberta. Sin Teodor, 25 let star, je, kakor domnevajo, postal hipno blazen in v tem stanju zgrabil puško in najprej ustrelil svojega 65letnega očeta in dve sestri, ki so še spali, nato pa še mater, ki je pripravljala zajutrek.

KOZA DOJI SRNI

V Altmarku na Nemškem je neki kmet našel dve mladi srnici, ki sta izgubili mater. Živali bi bilo prav gotovo od gladi poginili, da ni kmet dobil koze, ki je bila voljna da je osirotelim srnicam nadomestila rediteljico.

NESREČNA IZNAJDBA

Ne daleč od Budimpešte sta dva sportnika hotela preizkusiti novo vozilo, takoimenovani leteči avto, s pogonom na propeler. Ko je pa hotelo vozilo prevoziti neko oviro, je motor eksplodiral in oba moža sta ostala na mestu mrtva. Iznajditelja tega novega motorja je pa policija zaprla.

raščajoče temperature se sproži v primeru požara in obvesti istotako gasilsko postajo.

Končno je še sam sebi pognal kroglo v glavo.

KAKO BOMO POTOVALI Z RAKETAMI

O tem in ali bomo sploh kdaj s človeškimi sredstvi dosegli vesoljne proscornine in druga nebesna telesa, smo sicer lahko različnega mnenja, a zanimivo je čitati, kako si je predstavljal neki prerok že davno pred prof. Piccardom takšno potovanje.

L. 1927. je izšla s psevdonimom Sankt Phar v Draždanah knjiga z naslovom Svetovno zgodovinske prerokbe do l. 10.000.

Najprvo, pravi avtor, bodo potovale v vesoljstvo registrirane rakete brez posadke. Potem se bodo spremenila letala v raketna vozila, ki jih bo pokalni plin gнал po ozračju, kakor tudi po brezračnem prostoru. Ta vozila bodo hermetično zaprta, da jim zrak ne bo mogel uhajati. Eno izmed močnih oken, ki bodo vdolana v raketne stene, bo rabilo tudi za vhod in izhod. Raketa bo opremljena z instrumenti, ki bodo kazali smer, zunanji in notranji zračni pritisk, temperaturo, brzino, višino in težnost: dalje bo imela aparate s kisikom, konzerve, majhno lekarno, akumulatorje za kurilni in svetilni tok. Pozneje bodo uporabljali stroje za proizvajanje električnega toka.

Zunaj obsega zemeljske privlačnosti ne bo treba umetne razsvetljave, ker bo sonce sijalo v vozilo vsaj skozi eno okno, kvečjemu če se raketa ne bo preveč oddaljila od sonca, ali če stopi med njo in sonce kakšno drugo nebesno telo.

V raketi bodo razpolagali z aparati s stisnjenim zrakom, s pripravami za proizvajanje kisika in dušika z vodikom in helijem ter z elektromagnetskimi aparati, ki bodo proizvajali magnetske toke in lastno težnost za kozmično ladjo. Težnost se po potrebi spremeni lahko v odbojno silo. Bačoni z vodikom in helijem bodo nosili vesmirske ladje tudi v brezračnem prostoru, a posadka bo morala dobro obvladovati njeno gibanje, kajti drugače jo ta plina zaneseta počasi, a naravnost v sonce.

Ladja je znotraj vsa mehko oblažena, mobilijar je nanjo trdno privit, zunaj jo pred sunki varujejo odbijači iz jeklene žice.

Vsemirske ladje bodo najprvo dosegle mesec, a to bo trajalo še dolgo. Do l. 1960. bodo dosegle komaj 200 km nad zemeljsko površino in to v 15 minutah. Poskusi bodo silno dragi, zato tako počasen razvoj. Šele med 1970. in 1980. bodo dosegle zadostno dovršenost. Raketa vozila bodo opremljena s padali, ki jih bodo nosila med padanjem v ozračju.

BELI DIVJAK NA HIMALAJI

Angleški alpinist F. S. Smythe, ki je lani splezal na 7756 m visoki vršec Mounta Kameta, pripravljala novo odpravo k izvirkom reke Ganges. Vzporedno zasleduje še neki postranski cilj. Slišal je namreč, da se skriva v bližini izvirkov Gangesa belokožec, ki je pobegnil od civiliziranih ljudi ter živi tam kot divjak. Tega podivjanega belokožca hoče Smythe najti. Ob tej priliki pripominjamo, da ta primer ni prvi svoje vrste v zgodovini, kajti že pokojni raziskovalec Nordenskjold je svojčas našel med domačini v osrednji Boliviji nekega člana lordske zbornice, ki je dal slovo kulturi in se navzel na stare dni popolnoma indijanskih običajev.

DR. ALLAN J. HRUBY

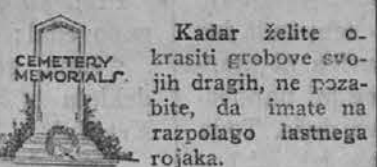
Specijalist za pljučne in srčne bolezni
Tel. Rockwell 3364
Stanovanje: 1180 No. Lorel Ave.
Tel. Austin 2376, Chicago
Urađ: 3335 West 26th Street
Urađne ure: 5 do 9 zveč. razen sred; ob sredah 9 do 11 dop.; ob sobotah 1 do 4 pop.

Tel. v uradu Crawford 2893 Na domu Rockwell 2816

DR. ANDREW FURLAN

Slovenski ZOBOZDRAVNIK
3959 Ogden Avenue
CHICAGO, ILL.
Urađne ure: 9-12 dop., 1-5 pop. in 6-8 zvečer, v četrtak in petek; v sredo samo dopoldne.
WAUKEGANSEKI URAD JE na 424—16th Street, Tel. Ontario 7213
Ordinira v ponedeljek, torek in soboto.

ROJAKI SLOVENC!

Kadar želite okrasiti grobove svojih dragih, ne pozabite, da imate na razpolago lastnega rojaka.

Postavljam in izdelujem vse vrste nagrobne spomenike v vseh naseljenih državah Illinoisa. Cene zmerne, delo jamčeno, postrežba solidna. Se priporočam!

Joseph Slapničar

SLOVENSKI KAMNOSEK
1013 North Chicago Street,
JOLIET, ILL.
Telefon 1389-R

Phones: 2575 in 2743

ANTON NEMANICH & SON
PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V JOLIETU IN AMERIKI.
USTANOVLJEN L. 1891
Na razpolago noč in dan. — Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. — Cene zmerne.
1002 N. Chicago Street, Joliet, Illinois

GOSPODINJE V JOLIETU

so prepečane, da dobijo pri meni najboljše, najčisteje in najcenejše MESO IN GROCERIJO
V zalogi imam vedno vsake vrste vrste ali suho preka'eno meso ter vse predmete, ki spadajo v mesarsko in grocerijsko obrt.

JOHN N. PASDERTZ
COR. CENTER & HUTCHINS STS., JOLIET, ILL.
Chicago Telefon 2917.

Naznanilo in zahvala.
Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem naznanjamo prežalostno vest, da je nemila smrt poklaskala s tega sveta našo nad vse ljubljeno in nikdar pozabljeno soprogo, oziroma mater sedem otrok, —
Katarino Peshel
(ROJENO STARK)
ki je po leto in pol trajajoči bolezni v St. Mary's bolnišnici v Duluthu v Gospodu zaspala dne 18. oktobra 1932. Pogreb se je vršil 20. oktobra ob 9. uri po katoliških obredih s sv. mašo zadušnico, ki so jo brali Father Pirnat. Pogrebniška sta bila Heips & Shae. Pokojnica je bila rojena dne 17. novembra 1878 v Predgradu na Dolenjskem ob Kolpi. Prišla je v Ameriko leta 1898 v Brooklyn, N. Y., in leta 1900 se je preselila na Eveleth, Minn.; tukaj se je leta 1903 poročila z Marcus Peshel; od tedaj sta živela na Evelethu, dokler je ni Bog k sebi poklical.
Pokojnica je bila dobra žena in skrbna mati svoje hiše in družine. Zato nam je bila težka ločitev od nje.
Dolžnost nas veže, da se zahvalimo vsem, ki so nas prišli tolažiti in nam stali ob strani v tej bridki uri.
Najprvo se zahvalimo č. g. Father Pirnat, ki so prišli z ministranti molit zvečer ob njeni krsti in so jo spremlili na pokopališče.
V dolžnost si štejemo, da se v prvi vrsti zahvalimo društvom in zvežem in njih članom in članicam, ki so prišli moliti in zraven pomagati na en ali drugi način. Hvala Catholic Council, Slovenski ženski zvezi, Krščanskim materam, Srca Jezusovega društvu in K. C.
Prisrčna hvala vsem tistim, ki ste darovali za sv. maše zadušnice in vence. Nadalje prisrčna hvala vsem tistim, ki ste dali svoje automobile za spoved, ker jih je bilo jako veliko, kakor tudi vsem tistim, ki ste se udeležili pogreba, sv. maše in spremljali pokojnico do zadnjega počitka.
Naj še omenim prisrčno zahvalo posebno onim, ki so prišli iz sosednjih mest, kakor iz Virginia, Mt. Iron, Chisholm, Hibbing, Kittsville, Duluth, Gilbert in Aurora.
Dragi moji prijatelji, ne morem vseh vaših imen napisati, ker jih je bilo veliko število, zatorej prisrčna hvala vsem skupaj. Dragi, nepozabljena žena in ljuba mati, počivaj v miru v tujih krudi pri svoji hčerki in ko nam pride zadnja ura, pridi nam z Jezusom na pomoč.
Ostali žalujoči:
MARCUS PESHEL, soprogi: MARCUS, RUDOLPH, EDWARD, EUGENE in JOHN, sinovi; KATHERINE, hči; MIKE, JOHN, PETER, MARTIN in JURE STARK, bratje.
Eveleth, Minnesota, dne 24. oktobra 1932.

Kmečki punt

AVGUST ŠENOVA:

Poslovenil Joža Glonar

"Bog ti odpusti to besedo," je rekel župnik s sklonjeno glavo, mirno, "ker je priklopila iz ranjene duše. Vsaka tvoja bolečina najde odziv v mojem srcu, vsaka tvoja solza odsev v mojem očesu. Tudi jaz sem rojen pod kmečko streho, sem vaš in božji. Da, mučeniki ste, otroci moji; toda verujte, da božja pravica ne spi, ampak da s čuječim očesom opazuje človeška dela in ko je mera polna, pride sodba preko noči, jutro pa prinese odrešitev. Ne maščujete se sami; Bog je pravičen, on maščuje. On naj sodi. Kdo je trpel več ko božji sin, pa je umirajoč odpustil svojim sovražnikom. Ali ste premislili, kaj se bo zgodilo z vami, z vašimi ženami, otroki, z vsem ljudstvom, če boste šli z bojnim orožjem nad gospodo? Ali ste si v mislih prešteli vse grozote?"

"Smo," je odvrnil Gubec hladno, "hudo bo, toda hujše ne more biti ko je danes. Razmislili smo vse in se dogovorili, vsi kmetje od Krapine do Jastrebarskega, in tudi sosedje na oni strani Sotle pod nemškimi jarmom ne mislijo drugače. Gospodi se seveda nič ne sanja, ker nosimo to vse skrivno v srcih. Mi nismo nikakoli razbojniki, mi smo poštenjaki, Tahu pa ne maramo več služiti, ampak hočemo priti pod prejšnjo gospodo. To je naš trden sklep."

"In če se podre tudi nebo na nas," je dodal Gregorič, "tako se bo moralo zgoditi."

"Pa bodi tako," je rekel duhovnik, "zato sem vas tudi poklical. Toda naj se vse zgodi brez krvi. Bil sem pri gospodu banu in škofu Draškoviču v Zagrebu in sem pripovedoval kakšne muke trpite. Bolelo ga je. Pa mi je obljubil, da bo sam pisal presvetlemu kralju, in da naj tudi vi izberete iz sebe dva, ki bi šla pred cesarja. Tudi mi je rekel, da bo drugi gospod ban, knez Frankopan, šel na Dunaj in da bo kralju povedal vse vaše nadloge in prošil za vas, da pridete zopet pod svoje stare gospodarje. Storit tako. Izberite dva, pismo na kralja pa bom jaz napisal, da bo vse čisto in jasno. Če Bog da, bo šlo tudi brez krvi."

Gubec se je nekoliko zamislil in na to rekel: "Bog da, da bi šlo vse brez krvi! Oh, kako si to sam želim! Kako pridno sem bral knjigo večne pravice in ljubezni in se iz nje učil poštenja, pravičnosti in človečnosti. Moja duša se je očistila, moje srce izpremenilo. In ko so prihajali k meni zaslužjeni, obupani ljudje in kričali: Koljimo! Sekajmo! — sem tudi jaz govoril: Potrpajte, saj vendar pravica ni umrla. Želim si miru, toda moje srce mi napoveduje krvave dni. Gospoda je brez duše. Toda bodi po Vašem, in samo zaradi Vas. Izbrali bomo ljudi in jih poslali. Pa bomo videli, ali bo božja roka odtegnila meglo izpred kraljevih oči — toda, če ne bo nič pomagalo?" je vprašal Gubec z vzdignjeno glavo.

"Potem se naj zgodi volja božja," je odgovoril župnik in prekrizal roke.

"In naše maščevanje!" je dodal Ilija in stisnil pest.

Botra sta se vrnila v hišo Ilije in mesec je stal že visoko na nebu, ko se je Matija poslovil od Ilije, da bi krenil proti svoji koči. Pred slovesom mu je rekel v hišnih vratih:

"Tako bo najboljša, boter! Mi sami ne pojdemo. Mi moramo ostati tukaj in paziti na ljudi, da kdo ne odpade ali da ne pesbni in si omadežuje roke s krvjo nedolžnih ljudi. Dejal bi, da pošljimo Matijo Bistriča od tukaj in Ivana Svrača iz Pušče. Oba imata bistri glavi!"

"Dobro," je rekel Ilija, "samo počakajmo še nekaj dni; jaz pojdem jutri v Žumberk pogledat, ali se je moj brat Nožina povrnil iz Tur-

ške in nam prinesel kaka poročila o Mogaiču. Saj je že dva meseca z doma. Dobro bi bilo tudi izvedeti, kaj mislijo Uskoki. Spotom bom stopil k Steпку Gregorijancu na Mokrice, že trikrat mi je naročil, naj pridem k njemu."

"Idi, idi, boter Ilija," me je rekel Gubec, "in mi sporoči, kako je. Poslal ti bom Pasanca, ker ni dobro da hodim pogosto tje. Tahovi vohuni bi kaj zavohali. Da toda predno odideš, vsekakor Jani reci, naj se z Jurkom preseli sem k meni, če je mogoče drugi teden. Bo tako boljše za njo. Saj si čul, kaj mi je Kata pravila. Tako, tako! Prosim te tudi, pazi na ljudi, da ne bodo jemali in požigali. Mi hočemo svojo pravico, zato ne smemo delati krivic in zločinov. Sedaj pa lahko noč, boter!"

"Zbogom boter!" je odzdravil Ilija, Gubec pa jo je udaril naravnost proti Krapini, čez katero se je prepeljal in krenil proti Stubici.

XXV.

Silen jug se je vzdignil nad pokrajino in motal po nebu cele kopice temnomodrih oblakov. Bilo je mirno kakor v grobu, soparno, da je jemalo sapo. Oblak se je stisnil k oblaku, dokler ni bilo celo nebo prevlečeno s terinosivo zavosom, skozi katero ni bilo videti niti koščka nebesne modrine. Nato so začele padati debele kaplje, vedno bolj gosto in gostejše, nazadnje pa se je valila ploha na zemljo kakor kakšna megla. Listje je zatrepetalo, drevesa so iztegnila veje, potokova struga je prekipela z belo peno, gosi so poletale iz dvorišča, iztezale veselo svoje glave v zrak in frfotale s perotmi, razposajeni otroci pa so svoje plavalase glavnice vriskajoč nastavljali kapu. Dve celi uri je bilo kakor iz škafa, potem pa je sinilo zlato sonce in pozlatilo robove sivih oblakov, deževne kaplje pa so vedno redkeje padale kakor zlata zrna na zemljo. Skozi vrata Jurkove koče je stopila Jana in je držeč se za podboj pogledala na nebo. Bila je sveža kakor nekdanj, samo brez onega veselega, brezskrbnega sijaja prve mladosti, ki si ga videl nekdanj na nji, ampak polna neke tajne otožnosti; kotički polnih ustnic so ji zdaj pa zdaj zdrhteli v nekem sladkobridkem nasmehu, ki kaže globoko, neizbrisno žalost in silno trpljenje.

Pred kočo je prihajal oskrbnik s Susjeda in zapovedal:

"Jana, gospoda je ukazala, da morate jutri dekleta iz Brdovca priti okopavat koruzo pri Krapini."

"Me, dekleta?" je začudeno vprašala Jana.

"Da, ker so možaki lenuhi, in tvoja koča tako ne more poslati moškega."

"In jaz, da moram zapustiti slepega očeta?"

"Da, ti tudi, tak je ukaz."

"Dobro, dobro, boter! Prišla bom. Zbogom." Oskrbnik je odšel, dekleta pa je stopilo v kočo k očetu in reklo starcu: "Oče, jutri morate iti k Iliji. Jaz moram na tlako, Vi pa ne morete ves dan ostati v koči."

"Ti voraš na tlako? Kaj je to?" je vprašal starec, vzdignil glavo in široko odprl ugasle oči.

"Da, tako je zapovedano. In kaj za to? Jutri bomo opravile in pojutrišnjem se preseliva k Matiji." Starec je sklonil glavo, kakor da se je zamislil.

"Jana, ali se je vrnil oni Nožina?"

(Dalje prih.)

Katoliških Slovencev oglašajte svoje prireditve v "Amerikanskem Slovencu"!

DVE NOVI COLUMBIA PLOŠČI

- 25180—Dekle, kdo bo Tebe troštal,
Jaz pa vrtec bom kopala, pojeti Mary Udovich
in Josipina Laushe75c
- 25181—Želel bi, da bi bil ptica,
Oj z Bogom ti planinski svet, poje John Germ.....75c

DRUGE SLOVENSKE PLOŠČE

- 25107—Dobro jutro, ljubca moja,
Ke dan se zaznava, žensko petje, duet.....75c
- 25108—Od kje si deklet ti doma, valček
Zgaga polka, Lovšin, harmonika75c
- 25109—Je pa davi slanica padla
Pojmo na Štajersko, A. Šubelj in A. Madic.....75c
- 25110—Ljubca, kod si hodila,
Čez tri gore, petje, A. Šubelj in A. Madic.....75c
- 25111—Leži, leži ravno polje,
25112—Oh, ura že bije, duet,
Narodne pesmi, M. Udovič in J. Lauše.....75c
- 25113—Iz dolenskih gor, polka,
Dobro jutro, hišni očka, petje zbor "Domovina".....75c
- 25114—F— Dekleta v kmečki brivnici,
Pridi sveti Martin, Adrija in Dajčman.....75c
- 25115—F— Jesti pa eno ljubco imam,
Imam deklet v Tirolah Udovich in Lauše.....75c
- 25116—Dobro srečo za kravo rdečo,
Živela je ena deklica, Adrija-Dajčman75c
- 25117—Selsko veselje,
Ljubca je videla, ženski duet75c
- 25119—K oknu pridi, Zora Ropas in A. Šubelj,
S'noč sem pri eni hiši bil, R. Banovec in A. Šubelj.....75c
- 25120—Pod okence pridem, Ropas in Šubelj,
Ko so fantje po vasi šli, Ropas-Banovec-Šubelj.....75c
- 25122—Tam za goro zvezda sveti,
Naša kri, moški kvartet Adria z Dajčman godbo.....75c
- 25123—Sinoči je pela, Oj drev pa grem snubit jo,
Planinarica, pevski zbor Domovina75c
- 25124—Moji tovarši so me napravili,
V Šmihelu jaz hišo imam, duet Udovič in Louše.....75c
- 25125—Dober večer, ljubo deklet,
Moja kosa je križavna, duet Banovec in Šubelj.....75c
- 25126—Veprček po zraku gre,
Kaj sem prislužil, Udovich in Lauše75c
- 25127—Brez cvenka in brez soli,
Predputna, kom. scene, pevci Adrije, Hoyer trio.....75c
- 25128—Katarina, polka,
Moja ljubca, valček, Hoyer trio75c
- 25129—Gozdni valček,
Veseli godec, polka, igra Hoyer trio.....75c
- 25130—Velikonočna, 1. in 2. del, duet, moški in ženski gl.....75c
- 25131—Lovska,
Kdor hoče furman bit, ženski duet75c
- 25132—F—Na morju, 1. in 2. del, pojejo pevci Adrije,
igra Hoyer Trio75c
- 25133—F—Prodana nevesta,
Oj dobro jutro junfrca75c
- 25134—F—Kranjski Janez v New Yorku, 1. in 2. del, zelo
zanimivo in humoristično75c
- 25135—F—Večerni valček,
Hopsasa polka, Hoyer Trio75c
- 25136—F—Po gorah grmi in se bliska, duet,
Na klopci sva sedela, duet75c
- 25137—F—Tam kjer lunica, narodna, Vičar tenor,
Škrjanček, narodna — Vičar tenor75c
- 25138—Vesela Urška, valček,
Ribčan Urban, polka, Hoyer Trio75c
- 25139—Kadar boš ti vandrat šu . . . , duet,
Uspavanka, duet, gdčni. Loushe in Udovič.....75c
- 25140—Pleščice je prala,
Kaj mi nula planinca, duet, gdč. Louše-Udovič.....75c
- 25141—Zabja svatba,
Kukovca, na obeh straneh, pojo pevci Adrije in
John Pluth jih spremija na harmoniko.....75c
- 25142—Jest pa za eno deklico vem,
Spomin, dueta, pojeta gdč. Mary Udovich
in Josephine Laushe75c
- 25143—Samo Tebe ljubim, valček,
Krasna Karolina, polka, igra Hoyer Trio.....75c
- 25144—Pojmo veseli zdravičko,
Hišica pri cest' stoji, pojeta gdč. Udovič-Lovše.....75c
- 25145—Štajerska,
Vesela Micka, komada na harmoniko75c
- 25146—Tirolska koračnica,
Stari Peter, dva krasna komada75c
- 25147—Deklica pri studencu,
Bleda luna, Krnjev in Gostič75c
- 25148—Pa moje ženke glas,
Potrkan ples, Frances Cerar in A. Šubelj.....75c
- 25149—Slovenska narodna koračnica,
Kranjski valček, slov. kmečka godba75c

Manj, kakor TRI plošče ne razpošljamo.

Naročilom priložite potrebni znesek. Pri naročilih manj kakor 5 plošč, računamo od vsake plošče po 5c za poštnino. Ako naročite 5 ali več plošč, plačamo poštnino mi. — Pošljamo tudi po C. O. D. (poštnem povzetju), za kar računamo za stroške 20c od pošiljave. — Naročila blagovolite poslati naravnost.

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

O TEM IN ONEM

OB 400-LETNICI TURŠKEGA VPADA V SLOVENIJO

Naš oholi čas ima neko posebno obeležje: Vsaka malenkost je povod za "jubilej"; kadilnice osebnega kulta se vihtijo okoli glav, ki so prav za prav nad svojo puhlostjo nedolžne in je denar tisti skrivnostni motor častihlepa. A ljubezen do domovine, marljivost, poštenost — pač niso zasluge, ampak vrline, samoposebi umljive lastnosti, kakor tudi starost ne more biti zasluga. Koliko je nesebično, tiho delujočih junakov ljubezni, ki ne marajo za nični sijaj svetskega priznanja! Koliko je v tej enostransko namerjeni dobi — pozabljenih — res velikih dogodkov!

Dne 20. septembra leta 1532, torej pred 400 leti, je prihrumela vojska Turkov, zakletega večnega sovražnika krščanstva, v naše kraje in bila strahovito poražena.

Tozadavna literatura je zelo borna in je bilo treba potrebne podatke iskati po raznih virih. Ob tej priliki ne smemo pozabiti dveh spisov, katera je že pokojni župnik pri Sv. Marku nižje Ptuja, Matija Slekovec — objavil leta 1894 — torej pred 38 leti v Mohorjevi družbi. To sta po svoji temeljnosti v zgodovini domoznanstva zelo redka članka: "Spomini iz domače zgodovine" in "Turki na slovenskem Štajerskem". Pokojni župnik, čigar ime je tudi že pozabljeno, četudi si je med farani zgradil s svojo ljudomilostjo trajen spomenik v ustnem izročilu, je napisal po lastni izpovedi ta dva spisa z namenom, "da hoče s tem srca Slovencev še bolj ogreti za ljubezen do tolikokrat stiskane slovenske domovine!"

Da se oddolžimo spominu moža, ki nam je otelet podatke iz tragične dobe pred 400 leti, sprejemamo njegov plemeniti namen s pripombo, da bi pač bilo umestno, da se tudi med nami ameriški Slovenci osveži žalostna 400letna prošlost štajerskih Slovencev. Turbone razmere, v katerih so živeli pred 400 leti naši predniki — bodo vžgale ponos v srcih mladih in starih ter v nemahni meri podnetile pri mnogih že ohlapelo ljubezen do domovine, ki je nekaterim le še puhla in prazna beseda.

Odkar prebiva na starem ozemlju slovenskega Štajerskega slovenski rod, je videl, doživel in pretrpel mnogo nesreč in preizkušenj. Težke so bile te preizkušnje, nadloge in vojska, te tri strašne šibe božje, za katere odklonitev vedno prosimo

Boga, — so jih obiskale. Tem grozotam posledično so nastali bratski prepri. Zavladala sta napuh in sebičnost in zopet je tekla kri . . . In kar niso ljudje razdejali, so nadomestile razne uime, prirodne nesreče, povodnji, viharji, potresi . . . Nadloga vseh nadlog in ogenj preizkušnja slovenske hrabrosti, stanovitnosti in žilavosti pa so bili pogosti vpadi Turkov na naše ozemlje.

Zgodovina beleži od l. 1396 do 1710 — vsega 34 turških navalov. Pred približno 540 leti so vpadali v naše kraje ter jih nadlegovali 34krat skozi celih 314 let . . .

Najbesnejši napad, ki pa je bil kljub krutim divjaštvom turških in janičarskih tolpa — slavno odbit, je bil v onih dneh 20. do 24. septembra 1532.

Ravno tako grozoviti, kakor trenutno zmagoviti sultan Sulejman ni mogel preboleti težkih izgub, katere je utrpel leta 1529, ko je brezuspešno oblegal Dunaj. Zato je v spomladu leta 1532 zopet mobiliziral silno vojsko, ki je skupaj s svežimi janičarskimi tolpmi štel nad 200,000 bojnikov in okrog 300 novih topov, zlitih iz oropanih zvonov krščanskih božjih hramov. Odločni in vesični vojskovodja pa je imel takoj ob priliki svojih bojnih operacij nepričakovano smolo. Hrabri ban Jurešič je tako porazno juršal Mohamedanove vojščake, da je sultan že pri Kiseku doživel strahovit poraz, kateri ga je tako razjezil, da je zapovedal roparski pohod na štajersko mejo, kjer si je hotel nad slovenskimi cerkvicami, ženskami in bormin imetjem ohladiti turško jezo, kar se mu v bistvu ni posrečilo — popolnoma. Odbite so bile njegove čete tako od Gradca, kakor od Maribora in Ptuja, kjer je divjal sredi septembra leta 1532. Turških napadov in načina vojevanja že bridko vajeni naši predniki, so utrdili svoje "tabore" na razne načine in tako uspešno odbili turški naval.

(Dalje prih.)

UTRINKI

Ako bi dolžnosti klicale ljudi z megafonom, bi jih več izmed nas slišalo, kakor sedaj.

Ljubezen ni res slepa, ampak tisti so slepi, katere ljubezen omami.

Ako nasprotnika ni sram agitirati za svoje brezverske časopise, pa naj bo nas sram agitirati za dobre liste?

DENARNE POŠILJATVE

BOŽIČNA DARILA

svojim domačim v stari kraj je bolje, da pošljete malo preje, kakor pozno zadnji teden. Čemu plačevati posebne stroške za brzozjav? Ako pošljete pravočasno si vse to prihranite. Mi pošljamo denar v stari kraj zanesljivo in točno brez vsakega odbitka po dnevnem kurzu. Denar prinese poštar direktno na dom prejemnikov. Včeraj smo računali:

DINARJI:		LIRE:	
100 din	\$ 1.95	100 lir	\$ 5.75
250 din	\$ 4.40	200 lir	\$ 11.40
500 din	\$ 8.35	300 lir	\$ 16.60
1000 din	\$ 16.25	400 lir	\$ 22.00
2500 din	\$ 40.00	500 lir	\$ 27.00
5000 din	\$ 79.00	1000 lir	\$ 52.75

Za izplačila v ameriških dolarjih:

Za izplačilo \$ 10.00 morate poslati	\$ 10.80
Za izplačilo \$ 20.00 morate poslati	\$ 21.00
Za izplačilo \$ 30.00 morate poslati	\$ 31.10
Za izplačilo \$ 50.00 morate poslati	\$ 51.30
Za izplačilo \$ 100.00 morate poslati	\$ 102.50

Prejemniki dobijo izplačila v dolarjih.

JOHN JERICHER

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premaio.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.